

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

Marnavi Holland BV - Next Geosolutions
T.a.v. [REDACTED]
Sluisplein 47
1975 AG IJmuiden

**Rijksdienst voor
Ondernemend
Nederland**

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026277425

Kenmerk
WNB/2022/001.toek

Bijlagen
4

Datum 28 maart 2022
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte [REDACTED],

Op 13 januari 2022 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met de aanvullingen van 7 maart 2022 en 22 maart 2022 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'aanleg van een vierde energiekabel naar windpark IJmuiden Ver', gelegen in de Noordzee. Het project betreft voorbereidende meetwerkzaamheden voor de aanleg van de vierde kabelverbinding IJmuiden Ver.

De werkzaamheden bestaan uit geofysische en geotechnische metingen met diverse meetapparatuur, inclusief een Sub Bottom Profiler (SBP).

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de bruinvis (*Phocoena phocoena*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode vanaf de dag van bekendmaking van het besluit tot en met 15 juni 2022 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, lid 2 van de Wet natuurbescherming voor zover dit betreft het opzettelijk verstoren van de bruinvis.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort en beschreven verboden handelingen verleend.

- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform uw aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de Wet natuurbescherming.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het onderzoeksgebied voor de realisatie van het project 'aanleg van een vierde energiekabel naar windpark IJmuiden Ver', gelegen in de Noordzee zoals weergegeven in figuur 2 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan Soortenbescherming Kabel Survey IJmuiden Ver - vierde kabel' van 27 december 2021 (bijlage 2 bij dit besluit) en de aanvullende notitie van 7 maart 2022 (bijlage 4 bij dit besluit).
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
28 maart 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026277425

Kenmerk
WNB/2021/001.toek

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van voorschriften uit deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan Soortenbescherming Kabel Survey IJmuiden Ver - vierde kabel' van 27 december 2021 (bijlage 3 bij dit besluit).
- j. U dient een Acoustic Deterrent Device (ADD) te gebruiken aan het begin van elke surveydag. Na een stop van een periode langer dan 1,5 uur dient u de ADD en 'soft start' ook weer te gebruiken.
- k. De duur en het vermogen van de soft start dient zodanig te zijn dat bruinvissen de gelegenheid blijven hebben om naar een veilige locatie te zwemmen. U dient in het werkprotocol de duur en vermogen van de soft start te specificeren.

Overige voorschriften

- l. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- m. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld en deze dient ten aller tijde beschikbaar te zijn op de locatie.
- n. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Minister voor Natuur en Stikstof,
namens deze:

Robin Nieuwenkamp
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
28 maart 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026277425

Kenmerk
WNB/2021/001.toek

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Instandhouding van de bruinvis

Artikel 3.5, lid 2 Wet natuurbescherming

De bruinvis is het meest voorkomende zeezoogdier in de Nederlandse wateren. Het gehele Nederlandse deel van de Noordzee, de gehele Waddenzee, de Oosterschelde en de Westerschelde maken deel uit van het leefgebied van de bruinvis (69.800 km²). Veelal worden de dieren alleen of in kleine groepjes waargenomen, soms in groepen van enkele tientallen dieren (Ministerie van Economische Zaken, 2014a). Het belangrijkste leefgebied van de bruinvis omvat de kustwateren van de gematigde en subarctische delen van het noordelijke halfrond. De Nederlandse bruinvissen zijn onderdeel van de algemene populatie in de zuidelijke Noordzee en er vindt migratie plaats naar Britse en vermoedelijk ook naar Duitse wateren. De migratiebewegingen van bruinvissen zijn voor de zuidelijke Noordzee zeer onduidelijk (Ministerie van Economische Zaken, 2014a).

Van februari tot april zijn bruinvissen het meest talrijk in de Nederlandse wateren, waarnaar ze veelal naar het noorden trekken. Bruinvissen maken gebruik van echolocatie (hoogfrequent) voor het vinden van voedsel, navigatie op korte afstand en communicatie. Tevens maken ze gebruik van sonar (laagfrequent). Ze jagen voornamelijk op kleine vissen en andere kleine zeedieren.

De dichtheid van bruinvissen binnen het traject van IJmuiden Ver is in de lente zo'n 0,721 individuen per km² (Heinis *et al.*, 2019). De individuen van de bruinvis die als gevolg van de inzet van de SBP verstoord kunnen raken, maken onderdeel uit van de grotere populatie bruinvissen binnen de Delta en het Friese Front. De individuen van de lokale bruinvispopulatie die verstoord worden door de SBP-metingen, ondervinden dezelfde knelpunten als de landelijke bruinvispopulatie. Zodoende wordt gesteld dat ook de lokale bruinvispopulatie een matig ongunstige staat van instandhouding heeft.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan Soortenbescherming Kabel Survey IJmuiden Ver - vierde kabel' van 27 december 2021.

Ministerie van Economische Zaken. (2014a). Profielschets Bruinvis (Phocoena phocoena) H1351.

Heinis, F. Jong, de C.A.F., Benda-Beckmann, von. S, Binnerts, B. (2019). Kader Ecologie en Cumulatie - 2018. Cumulatie effecten van aanleg van windparek nop zee op bruinvissen. HWE en TNO. HWE-rapport 18.153RWS_KEC2018. januari 2019

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
28 maart 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026277425

Kenmerk
WNB/2021/001.toek

Om de negatieve effecten te minimaliseren voor de bruinvis worden de volgende maatregelen voorgesteld:

- Inzet van een ADD bij de SBP met een bereik van minimaal 500 meter. Uitgaande van een SBP-bereik tot 500 meter en een gemiddelde zwemsnelheid van 7,5 km/uur (bruinvis) dient de ADD minimaal vijf minuten ingezet te worden.
- Na inzet van de ADD krijgt de SBP vervolgens een gesimuleerde 'soft start' mee. Hierdoor kunnen dieren (wanneer de ADD dit nog niet heeft bereikt) zich nog verplaatsen. Deze soft start bevat een pulse setting van low frequency (LF) 15kHz / 1 pulse en een pulse rate van 1 ping per seconde.

De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

Functionaliteit onderzoeksgebied

Om het effect van verstoring van bruinvissen op de staat van instandhouding in beeld te brengen kan het Kader Ecologie en Cumulatie (KEC) worden gebruikt. Het KEC is bedoeld om, uitgaande van een bepaalde ecologische norm (in dit geval maximaal 5% reductie van het aantal bruinvissen op het Nederlands Continentaal Plat (NCP), zie onderstaand kader), de acht toekomstige ontwikkelingen van windenergie op zee te toetsen. De ontwikkeling van IJmuiden Ver (waarvan de kabelsurvey een wezenlijk onderdeel uitmaakt) is één van de te ontwikkelen windenergieparken op zee waarvoor het KEC kan worden toegepast.

In het KEC 4.0 is van de volgende ecologische norm ten aanzien van verstoring van bruinvissen uitgegaan: "Door de aanleg van windparken op zee moeten de populaties van bruinvissen op het NCP met grote zekerheid (>95%) op minimaal 95% van de huidige omvang blijven (ofwel: de kans dat de populatiereductie meer dan 5% bedraagt mag niet groter zijn dan 5% zijn)" (Heinis, F. & De Jong, C.A.F., 2021 - momenteel enkel nog in werkversie beschikbaar). Op basis van de voorziene bruinvisverstoringdagen bij het heien van funderingen voor windturbines en transformatorplatform zijn in het KEC 4.0 de bruinvisverstoringdagen berekend die hierbij optreden. Hierin is geconcludeerd dat de geschatte bruinvispopulatiereductie als gevolg van verstoring bij het heien tussen 6% en 7,5% van het aantal bruinvissen op het NCP ligt. Ofwel: de ecologische norm voor bruinvissen wordt overschreden (Heinis, F. & De Jong, C.A.F., 2021 - momenteel enkel nog in werkversie beschikbaar).

Heinis, F., de Jong, C.A.F., von Benda-Beckmann, S. & Binnerts, B. (2021). WERKVERSIE - Kader Ecologie en Cumulatie 2021 (KEC 4.0) - zeezoogdieren. Cumulatieve effecten van aanleg van windparken op zee op bruinvissen. Concept, xx november 2021.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
28 maart 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026277425

Kenmerk
WNB/2021/001.toek

Ten aanzien van de bruinvisverstoringsdagen die optreden bij de geofysische surveys (waaronder de 730 bruinvisverstoringsdagen voor de geofysische survey voor de vierde kabel) zijn in het KEC 4.0 aparte 'worst case' berekeningen uitgevoerd. Op basis hiervan is het volgende geconcludeerd:

- Het totale aantal bruinvisverstoringsdagen door de surveys voor de Nederlandse windparken is maximaal 2,4% van het aantal bruinvisverstoringsdagen door het heien;
- De toename van de berekende 5% kans op een reductie van de populatie op het NCP is verwaarloosbaar (van 6,3% naar 6,5%).

Op basis van de berekende bruinvisverstoringsdagen voor het heien en de geofysische surveys is niet uitgesloten dat de ecologische norm van een maximale reductie van 5% (zekerheid > 95%) van de populatie op het NCP voor bruinvissen niet wordt overschreden. Hierbij is ervan uitgegaan dat een geluidnorm van SELSS (750 m) = 168 dB re 1 μ Pa_{2s} voor heien wordt toegepast voor de windparken van Routekaart 2030, inclusief de extra aanleg van 10 – 16 GW geïnstalleerd vermogen (Heinis, F. & De Jong, C.A.F., 2021 - momenteel enkel nog in werkversie beschikbaar).

De globale kabelsurvey veroorzaakt naar verwachting 223 bruinvisverstoringsdagen. Next Geosolutions surveyed een beperkt deel van het totale tracé van de 4e kabel. Worst case gaat het om 315 bruinvisverstoringsdagen (Worst case situatie: onderzoekstracé met 96 km lengte – 300 m corridor. SBP-metingen in 15 dagen).

Andere bevredigende oplossing

Locatie

Op 2 december 2021 is de kamerbrief VAWOZ2030 aan de Tweede Kamer gestuurd. Een van de projecten die wordt aangekondigd in de Kamerbrief is een nieuwe verbinding naar Borssele ('vierde kabel'). Uit de VAWOZ 2030 (Verkenning Aanlanding Wind op Zee), die onder leiding van EZK is uitgevoerd, zijn een aantal zeetracé-opties gekomen voor deze nieuwe verbinding naar Borssele. TenneT wil deze verbinding vanwege synergievoordelen en beperktere impact op ruimte, milieu en omgeving zoveel mogelijk parallel aanleggen met de 2GW verbinding naar Borssele vanuit IJmuiden Ver (Net op zee IJmuiden Ver Alpha).

Een andere locatie voor de vierde kabel zou er daarnaast niet voor zorgen dat bruinvissen ontzien worden, aangezien de bruinvissen in de gehele Noordzee voorkomen.

Dit geldt zolang de duurzame energievraag technisch en economisch haalbaar is te elektrificeren, er voldoende fysieke ruimte is om de elektriciteit via kabels aan en over land te brengen en de duurzame elektriciteit zonder noemenswaardige congestieproblemen in het TenneT transmissienet kan worden ingepast. Deze voorwaarden zijn van toepassing voor het onderhavige project en daarom zijn andere alternatieve vormen van transport op dit moment niet reëel.

Alternatieve meetapparatuur

De SBP die de verstoring van bruinvissen veroorzaakt, is in staat om heel precies pijpleidingen, gasvelden en wrakken te identificeren. Alternatieve apparatuur produceert ook geluid dat voor de bruinvis verstorend werkt. Daarnaast hebben deze vaak mindere resolutie in de cruciale toplagen waar de kabels worden aangelegd.

De 3D seismic heeft een groter geluidsvolume en een mindere kwaliteit om de bodem in kaart te brengen. Dit apparaat zou een meer verstorende werking hebben dan de gekozen SBP. De boomer en sparker leveren sub-bottom data tot veel diepere lagen (diepere penetratie), maar waarbij de resolutie gereduceerd is. De Innomar SES SBP levert sub-bottom data die slechts minimaal penetreert, maar een hogere resolutie van deze ondiepe lagen weergeeft. Deze resolutie in de ondiepe lagen is nodig om het meest optimale kabeltracé te bepalen aangezien de kabel slechts ondiep zal worden ingegraven.

Hierdoor is deze SBP het meest geschikt voor het uitvoeren van metingen voor het bepalen van een optimaal kabeltracé waarbij een hoge resolutie tot zes meter diepte nodig is.

Alternatieve planning

De lente (waarin de metingen gepland staan) is de periode met de hoogste dichtheden van bruinvissen. Daarnaast komen er in deze periode mogelijk hoogzwangere vrouwtjes en/of pasgeboren kalveren binnen het invloedsgebied voor. Uitvoering van de metingen in de herfst heeft de verstoring van minder individuen tot gevolg. Daarnaast wordt daarmee voorkomen dat kwetsbare hoogzwangere bruinvissen en pasgeboren kalveren worden verstoord door inzet van de SBP. Dit betekent dat er voor de periode van uitvoering een alternatief voorhanden is dat minder effecten op de bruinvissen veroorzaakt. Het uitstellen van de werkzaamheden tot de herfst is echter niet haalbaar. In de Kamerbrief "Verkenning aanlanding wind op zee 2030" van 2 december informeert de minister van EZK, namens de minister van IenW, de minister van BZK en de minister van LNV, de Kamer over het starten van ruimtelijke procedures voor het aan land brengen van extra windenergie door middel van stroomkabels vanuit de in het aanvullend ontwerp Programma Noordzee aangewezen windenergiegebieden. Op basis van de huidige inzichten lijkt het mogelijk zes gigawatt (GW) in 2030 aan te landen en vier GW eind 2031 te realiseren. In lijn met de moties Boucke c.s. wordt ingezet op het mogelijk maken van tien GW aan extra wind op zee tot rond 2030. Hiertoe starten de ruimtelijke procedures voor vergunningen en inpassing voor de aanlanding. Dit besluit is nu nodig om de mogelijkheid te behouden om in de periode tot en met 2030 extra windenergie op zee te realiseren bovenop de geplande elf GW in de huidige routekaart windenergie op zee 2030. Het is aan het volgende kabinet om te besluiten over de omvang van een aanvullende (versnellings)opgave voor windenergie op zee tot en met 2030. Het ontwikkelen van windenergie op zee, het aanlanden daarvan en de verduurzaming van de industrie is een keten die als geheel moet worden gezien.

De surveys voor de tracés van de nieuwe verbindingen dienen zo spoedig mogelijk opgestart te worden, zodat de informatie over de bodem die uit de surveys komt gebruikt kan worden in de lopende aanbestedingen voor platforms en kabels en de aannemers op basis van deze informatie hun ontwerp en biedingen kunnen baseren. In de reeds lopende aanbestedingen zijn de nieuwe verbindingen naar Borssele en de Maasvlakte meegenomen zodat realisatie van deze verbindingen uiterlijk 2030 nog mogelijk is. Deze aanbestedingen zitten als de resultaten uit de surveys beschikbaar komen in de eindfase. In deze fase moeten de aannemers hun definitieve biedingen doen, surveyinformatie is hiervoor essentieel. Om de informatie tijdig beschikbaar te hebben is het nodig de surveys uit te laten voeren zonder vertraging, in dit geval is dat in de lente van 2022 (met mogelijkheid tot uitloop tot het begin van de zomer). Indien de surveys later het jaar (herfst) zouden worden uitgevoerd is de informatie niet tijdig beschikbaar.

Door de gekozen werkwijze worden versturende effecten aan de bruinvis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', zoals genoemd in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wet natuurbescherming.

De reden van groot openbaar belang voor dit project is het genereren van duurzame toekomstige energiebronnen in Nederland, voor de verduurzaming van de samenleving en de economie. Nederland heeft doelstellingen geformuleerd en in Europees verband afspraken gemaakt voor het realiseren van de opwekking van duurzame, hernieuwbare energie. Windenergie speelt daarin een prominente rol.

Op 28 juni 2019 is het klimaatakkoord gepubliceerd, waarin wordt gepresenteerd hoe Nederland in 2030 de uitstoot van CO₂ met ten minste 49% kan reduceren. Het klimaatakkoord beschrijft dat voor de realisatie van de klimaatdoelen van 2030 en 2050 er een groot potentieel voor windenergie op zee (WOZ) is. In combinatie met elektrificatie van de industrie, met name in de kustzone, is WOZ in potentie de grootste toekomstige groene krachtbron voor de Nederlandse economie en samenleving. Voor de periode tot en met 2030 wordt ten minste de staande routekaart WOZ 2030 gerealiseerd. Onder voorwaarden, zoals voldoende ruimte voor natuur en visserij alsmede goede bestuurlijke afspraken over de ruimtelijke ordening, zijn meer windparken op zee voor 2030 mogelijk. Dat kan aan de orde zijn wanneer een hoger ambitieniveau in zicht is, bij meer elektrificatie en wanneer het kabinet kiest voor het doel van 55% CO₂-reductie in 2030.

Windpark IJmuiden Ver levert 6 GW aan elektriciteit, wat via de kabels (waaronder de vierde kabel) naar het land dient te worden getransporteerd.

6 GW is evenveel als 6.000.000 Nederlandse huishoudens 26-jaarlijks gebruiken. Dit maakt een verdere transitie van huishoudens richting duurzame energiebronnen mogelijk. Zodoende wordt geconcludeerd dat door het opwekken van duurzame windenergie als gevolg van IJmuiden Ver voor het milieu wezenlijk gunstige effecten worden behaald.

Als onderdeel van de kabel survey dienen SBP-metingen te worden verricht. De SBP is een standaardsensor die gebruikt wordt samen met de SSS en MBES. Het is namelijk nodig om niet alleen het oppervlak van de Noordzeebodem, maar ook de bovenste lagen van de zeebodem in kaart te brengen. Migrerende zandbanken moeten bijvoorbeeld in kaart gebracht worden voor de verdere werkzaamheden. Het uitvoeren van SBP-metingen is daarnaast van belang om het aanboren van een gasveld (wat kan leiden tot het zinken van een schip) en het beschadigen van een pijpleiding (wat kan leiden tot grote milieu en economische schade) te voorkomen.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is om de negatieve effecten op de bruinvis, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
28 maart 2022

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190026277425

Kenmerk
WNB/2021/001.toek